СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 201. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 30-го СЕРПНЯ 1950. No. 201. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 30, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО СУСПІЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вашингтон, 29 серпня. — Сьогодні през. Труман підписав новий закон про суспільне забезпечення, на підставі якого десять мільйонів свіжих робітників будуть могли користати з цього забезпечення, а три мільйони осіб, які тепер побирають старечу пенсію, дістануть підвишку у пересічній висоті 77 з половиною відсотків. Свіжі робітники дістануть забезпечення від 1 січня 1950 р., а особи, які тепер побирають старечу пенсію, дістануть підвишку в жовтні 1950 р., одначе їх підвишка буде рахуватися вже за вересень.

У комунікаті з нагоди підписання закону през. Труман висловив свою радість, що нове забезпечення принесе полекшу для робітників, головно в часі безробіття, одначе висловив жаль, що не довелося забезпечити людей на випадок неспосібности до праці. — Перший раз закон про суспільне забезпечення обіймає американських громадян з Порто Ріко й Дівичих островів, а ветеранам другої світової війни порахується час воєнної служби при обчислюванні їхніх користей.

БИЛ ПРО БЮДЖЕТОВІ ВИДАТКИ ПЕРЕДАНИЙ БІЛОМУ ДОМОВІ.

Законопроєкт, узгіднений обома конгресовими палатами про приділ фондів на видатки бюджетові в біжучім році у висоті $36,153,490,425, передано до підпису президента. Цей законопроєкт називають „омнібус бил". У ньому. находиться видаток, якого през. Труман не хоче признати, тобто допомога для Еспанії у висоті $62,-500,000. Цю суму поміщено в відділі про видатки на Плян Маршала, а президент годиться тільки на позичку через Міжнародний Банк за складенням належної поруки. Загальне переконання таке, що президент не покладе свого вета проти цілого билу з причини видатку для Еспанії. Крім теперішнього бюджетового билу прийде ще окремий бил з видатками на оборону у висоті 16 біліонів, а потім ще на 10 біліонів, так, що видатки в біжучім скарбовім році досягнуть 62 біліони.

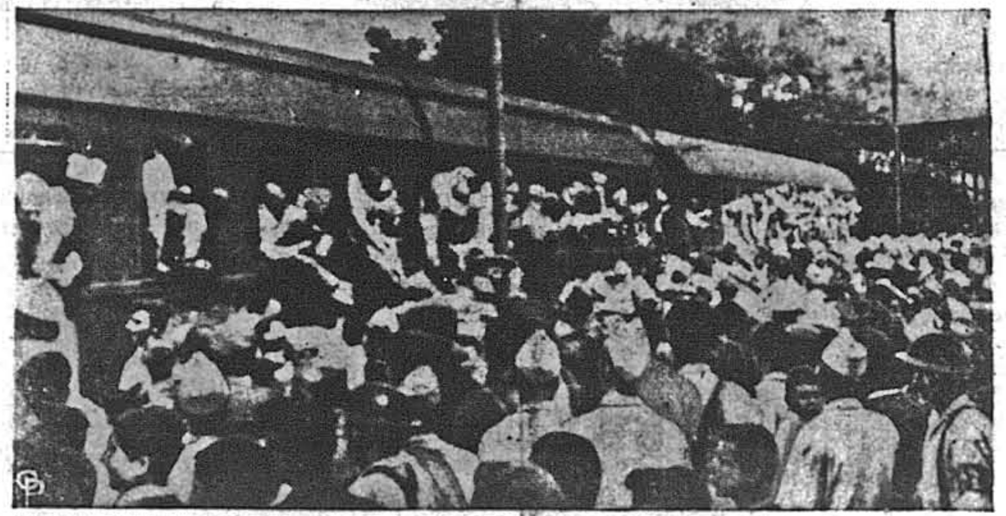
ОСТОРОГА ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

Бюро Федерального Департаменту Праці в Ню Йорку звертає увагу кожному, хто шукає праці, що теперішня мінімальна платня є 75 центів на годину у підприємствах виробів, які мають оборот в міжстейтовій торгівлі. За працю понад означений час підприємці мають платити півтора платні. Якщо хто оголошує нижчу платню в газетах, про таких підприємців треба донести до Бюра Департаменту Праці, 241 — 9-та Евеню, Ню Йорк, а можна теж зголосити телефоном LAckawanna 4-9400 ext. 486. Оце добре знати людям, які ще не познайомлені з американськими законами про мінімальну робітничу аплату. Коли б який підприємець, що оголошується в „Свободі", давав нижчу платню, радимо покористуватися оцею оповісткою.

521 ФАХОВИХ ШКІЛ У НЮ ЙОРКУ.

Місто Ню Йорк спеціяльно багате на професійні школи. Тому, що наближається початок шкільного року, організація Дорадчої Професійної Служби (Vocational Advisory Service) яка має приміщення під ч. 95 Мадисон Евеню, видала підручник п. з. „Де найти Фаховий Вишкіл" (Where to Find Vocational Training in New York). Там подані вказівки, де можна напр. навчитися як переводити відтиски пальців, вирізьблювати букви на каменю, пивоварства, танцю адажіо, читання мап, розголосу для купців, як бути продавцем, як навчитися авто-механіки, радіо-механіки, бути сторожем в будинках, направляти годинники, фармерувати і тим подібних 521 родів зайняття. Подані теж вимоги віку, освіти, коштів науки, і т. і. Підручник можна набути за ціну $2.50.

З днем 11 вересня відкриваються прилюдні школи в Ню Йорку. Шкільна рада передбачує впис 894,000 учнів, а це значить 8,000 студентів більше ніж минулого року.

ТУРЕЦЬКИЙ ВКЛАД В БОРОТЬБУ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ АҐРЕСІЇ. — Потяг з першим контингентом турецьких військ, призначених для оборони Кореї перед большевицькими аґресорами, вирушає з міста Ізміт до порту, звідки буде відправлений до Кореї. Це частина тих 4,000 вояків, що їх Туреччина поставила до розпорядження Об'єднаних Націй для оборони перед большевизмом.

Червоний Китай готовий до участи в корейській війні

ЧОТИРИ КОМУНО-КИТАЙСЬКІ АРМІЇ ВЖЕ В КОРЕЇ А ВІСІМ АРМІЙ ОЧІКУЮТЬ НАКАЗУ НА КОРДОНІ В МАНДЖУРІЇ

Таіпеї, Формоза, 29. серпня. — Національно-китайське міністерство оборони ствердило сьогодні на підставі безсумнівних даних, що чотири комуно-китайські армії вступили на територію Північної Кореї вже минулого місяця, а вісім дальших вповні озброєних армій очікують такого наказу в Манджурії на кордоні Кореї. В повідомленні міністерства додається, що 100,000 корейців, які брали участь в китайській війні по боці комуністів, були негайно перекинені на корейський фронт і вже беруть участь в боях. „Тепер з цілою певністю встановлено — говориться в повідомленні, — що вісім червоних китайських армій, дві кавалерійські дивізії та одна дивізія артилерії, — разом в силі 270,000 вояків, — сконцентровані в повній боєвій готовості в Манджурії над корейським кордоном, готові до боротьби". Чотири армії, до зубів озброєні совєтською зброєю, перейшли кордон і опинились на корейській території вже минулого місяця. Стверджується, що на ріці Ялу, на манджурсько-корейському кордоні, будується поспішним темпом фортифікації, правдоподібно в передбачуванні можливости аліянтського наступу та його успіху. Увагу звертає факт, що це повідомлення проголошено безпосередньо після того, як комуно-китайський уряд звернувся з протестом до ЗДА і ОН, обвинувачуючи, що, мовляв, американські літаки порушують суверенність китайської території в Манджурії. В китайському повідомленні стверджується, що на військовій конференції в Пейпінґу, яка відбулася під совєтським проводом минулого місяця, рішено вислати на Корею дальші контингенти червоно-китайських військ. — Совєти зобов'язалися вповні забезпечити їх зброєю.

ЗНОВУ КОАЛІЦІЙНИЙ УРЯД В ГРЕЦІЇ

Атени, 29. серпня. — До початково тільки ліберального уряду премієра Венізельоса тепер приступили соціял-демократи Папендру та інші партії, створюючи знову коаліційний уряд. Його доля буде вирішена на найближчому засіданні парляменту в понеділок.

НЕПЕВНА ПОЛІТИКА АМЕРИКИ В СПРАВІ ФОРМОЗИ

Вашинґтон, 28 серпня. — Білий Дім виявив, що це през. Труман заборонив оприлюднення заяви ген. Доґлеса МекАртура, яка мала бути прочитана на конвенції Ветеранів Чужинних Воєн у Шікаґо 27 серпня. Одначе заборона прийшла запізно, бо заява ген. МекАртура вже була передана до преси. У 1,000 словах свого привіту, присланого на конвенцію, генерал порушив теж і політичну приналежність острова Формози. Він висловив погляд, що якщо б Формоза опинилася в ворожих руках, вона „стане неможливим до затоплення літаконосцем і помічником для субмарини, ідеально приміщеної для офензивної стратегії". Отже на цій підставі МекАртур думає, що Формоза повинна належати до оборонної орбіти Злучених Держав.

През. Труман, забороняючи оприлюднення заяви ген. МекАртура, пригадав, що напрямні закордонної політики має право встановляти тільки президент ЗДА і тому на початку конфлікту в Кореї він ствердив засаду, що Формоза є невтральною, доки її доля не буде вирішена згідно зі засадами чартеру Обєднаних Націй. Ці засади були висловлені в листі до Ворена Остина, американського делегата в О. Н. на початку війни в Кореї. У ньому сказав Труман, що ЗДА не мають територіяльних посягань і тому оборона Формози Америкою не пересуджує її майбутньої приналежности.

Зприводу непорозуміння між ген. МекАртуром і през. Труманомреспубліканці почали атаки на президента, пригадуючи, що в Америці існує воля вислову поглядів. Заяву ген.

СОВЄТИ ПРОДОВЖУЮТЬ САБОТАЖ О.Н. В СПРАВІ КОРЕЇ

Лейк Соксес, 29. серпня. — Яків А. Малік, совєтський представник в Раді Безпеки, домагався вчора, щоби Рада в своєму звідомленні Генеральній Асамблеї цілком поминула справу Кореї та взагалі всі справи, які заіснували після демонстративного виходу совєтського представника з Ради в половині січня. Рада, покищо, не винесла жадного рішення в цій справі, відкладаючи голосування до 5-го вересня. Сьогодні Рада продовжуватиме свої наради в справі Кореї, хоча на порядку нарад є теж справа комуно-китайського зажалення проти Злучених Держав за — „безпосередню військову аґресію на Формозу". Здогадуються, що у зв'язку з цим зажаленням Малік буде домагатися переслухання комуно-китайського представника. Це, — звичайно, забере більше часу і вказувало б, що совєтський представник тим разом вже не думає демонстративно покидати Раду і після того, як скінчиться його предсідництво, натомість намагатиметься в інший „активний" спосіб саботувати її рішення.

ЛІ ПРЕСМЕН, признаючи, що він колись належав до „одної комуністичної групи", будучи рівночасно генеральним радником Конґресу Індустріяльних Організацій та головним правним дорадником цілого ряду федеральних агенцій, зізнає тепер перед Конґресовим Комітетом Не-Американських Діянь у Вашинґтоні.

КИТАЙСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОТЕСТ НАЛЕЖИТЬ ДО О.Н. —ДУМКА УРЯДУ

Вашинґтон. — Департамент стейту виявив, що протест комуністичного Китаю проти нападу американських і британських літаків на китайську територію, як це твердить китайський комуністичний уряд, належить до Обєднаних Націй. Пресовий референт департаменту стейту Майкел МекДермот виявив, що комуністичний протест наспів до Вашинґтону в год. 4 ранку. Тому, що його зміст був уже оприлюднений по радіо в Пейпінґу, він не викликав нових турбот. У протесті сказано, що американські і британські літаки перелетіли понад ріку Ялу й збомбардували прикордонні міста.

ПІДГОТОВКА ДО ЗАКІНЧЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ З НІМЕЧЧИНОЮ

Лондон, 29. серпня. — Західні аліянти остаточно рішили закінчити все ще існуючий воєнний стан з Німеччиною і встановили окремий комітет, — щоби створив на це відповідні правні форми. Рішено, що з огляду на неможливість співдіяння зі Совєтами, кожний з аліянтів буде діяти формально „на власну руку". Заступники західних міністрів закордонних справ приготовляють в цій справі відповідне звідомлення, що буде предметом нарад „трьох великих" підчас їх найближчої зустрічі в Ню Йорку.

● Нову акцію проти „релігійних пересудів" заповіло совєтське Т-во Політичних і Наукових Дослідів через ленінградську радіовисильню.

● 65,000 робітників металевої індустрії у Фінляндії почали страйк, домагаючись більшої платні. Страйк загрожує поширенням на інші ділянки.

ЛІ ПРЕСМАН ВИЯВЛЯЄ КОМУНІСТІВ ЗІ СВОЄЇ ЯЧЕЙКИ

Вашинґтон. — Лі Пресман, кол. урядовець в департаменті рільництва, а опісля головний правний дорадник Конґресу Індустріяльних Організацій, виявив перед конґресовою комісією неамериканських діянь трьох інших комуністів зі своєї ячейки, з якими він співпрацював, коли був на федеральній службі в 1934 р. До ячейки належали тоді: Джан Дж. Абт, головний дорадник федеральної Адміністрації Поступу в Роботі; Натан Вітт, пізніший ген. секретар Краєвої Ради Робітничих Відносин; Чарлс Крамер, правний дорадник спеціяльної сенатської робітничої комісії. Всі згадані, разом з Пресманом, були покликані на свідоцтво перед комісію в 1948 р., одначе відмовилися складати зізнання. Пресман заперечив, наче б за його часів до ячейки належав Алджер Гісс, засуджений на тюрму за кривоприсягу, коли заперечив приналежність до Комуністичної партії.

СУД ВІДКЛИКАЄ ЗАПОРУКУ ЗА КОМУНІСТИЧНИХ ПРОВІДНИКІВ

Ню Йорк. — Федеральний Апеляційний Суд відкликав запоруку для 11 провідних комуністів, засуджених на вязницю за змову для насильного скинення американського уряду, одначе засуджені дістали право зголосити відклик від цього рішення до Верховного Суду впродовж 30 днів. Коли б Верховний Суд не скасував теперішнього рішення, тоді підсудні підуть до тюрми, хоч би вони відкликалися до Верховного Суду ЗДА за знесення самого присуду й карн. Відкликання запоруки вирішив Апеляційний Суд на підставі доказів, що підсудні в часі, як остаються на волі за запоруою, дальше ведуть агітацію проти інтересів ЗДА, отже повторюють цей самий злочин, за який їх засудила судейська лава після трьох четвертин року судового процесу мин. року.

В АМЕРИЦІ

● Найдовшу листу втрат з Кореї оприлюднив департамент оборони в неділю. Там подано 106 імен убитих, 407 ранених і 365 пропавших американських вояків.

● Внук Чарлса Дарвіна, автора теорії про еволюцію, приїхав на з'їзд математиків до Гарвардського університету. Він є директором Краєвої Фізичної Ляболаторії в Англії.

● 85 років життя має Чарлс Дж. Довс, колишній віцепрезидент ЗДА, який випрацював плян відбудови Німеччини після першої світової війни. Він відмовився висловити погляд на теперішнє положення під замітом, що він не повинен уже впливати на хід життя, яке стоїть під проводом молодих людей.

ОБОРОНЦІ КОРЕЇ В ПРОТИНАСТУПІ ЗДОБУЛИ КІҐЙЄ

СТАБІЛІЗАЦІЯ ФРОНТУ НА СХІДНОМУ ПОБЕРЕЖЖІ. ДВА БАТАЛЬЙОНИ БРИТАНЦІВ ВИСАДИЛИСЬ В КОРЕЇ.

На фронті в Кореї, 29. серпня. — Південно-корейські війська сьогодні вранці знову здобули місто Кіґйє, дев'ять миль на північний захід від Поганґ. Кіґйє комуністичні війська були здобули з кінцем минулого тижня, почавши наступ в несподіваній силі. Південно-корейські оборонці, зорганізувавши на швидку руку допомічні поліційні відділи, розпочали негайно протинаступ, що вже сьогодні мав такий великий успіх. Напір комуністів на Поганґ продовжується і сьогодні в цьому вже раз зруйнованому місті знову почали падати гарматні стрільна зі заходу. Проте, комуністичний наступ вже після кількох днів втратив свою початкову силу і ця східна ділянка корейського фронту знову помітно стабілізується. Червоні мали деякий успіх на фронті між Уисонґ і Уіґонґ, здобуваючи терен та підсуваючи цей фронт ближче до Тайґу. Рівночасно повідомлено, що два батальйони британських військ з Гонґ Конґ, в силі 1,500 вояків, висадились сьогодні в цілости на корейському континенті, як перші британські сухопутні війська, що візьмуть участь в боротьбі проти большевицької аґресії. Висадку привітали, — крім британських офіцерів, що висадились раніше, представники американських та південно-корейських військ.

В повідомленні з головної квартири ген. Мек Артура в Токіо стверджується, що південно-корейські війська на східній ділянці фронту у важких боях зупинили, бодай хвилево, дальший похід ворога на південь здовж східного побережжя. В большевицькому наступі бере участь дві червоні дивізії, озброєні танками і артилерією. В комунікаті стверджується, що ворогові не пощастило добитися жадної зміни в американських і південно-корейських оборонних лініях, дарма, що червоний наступ коштував червоному командуванню, як і в попередніх наступах, багато жертв в людях і матеріялі.

Припинено теж спроби комуністичного наступу дальше на захід, де червоні пробували наступати на головному шляху між Уисонґ і Соннйонґ, намагаючись, правдоподібно, використати цей шлях в поході на Тайґу зі Сходу. Після деяких успіхів в перших днях, комуністи вже, виходило б, вичерпалися зі своїх сил та припинили похід, очікуючи під-

(Докінчення на стор. 4-тій)

ЧЕРВОНІ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ НАСТУП НА ПІВДНІ

Токіо, 29. серпня. — Хоча теперішний наступ червоних військ на східній ділянці корейського фронту має всі познаки розпачливого зусилля — „за всяку ціну" здобути порт Пусан, американська розвідка стверджує, що це може бути тільки маневром, щоби відвернути увагу оборонців від гарячкової підготовки нового генерального наступу на півдні. Розвідка вважає, що на новий червоний генеральний наступ на порт Пусан з півдня не доведеться довго ждати, хоча теперішнє шукання там „слабих місць" в оборонних лініях могло б мати на меті не допустити до перекинення американських підкріплень на схід.

ПРАКТИКА В КОРЕЇ ВИЯВЛЯЄ НЕДОСТАЧІ У ВИШКОЛІ АМЕР. ВІЙСЬК

Токіо, 29. серпня. — Офіцери американських збройних збройних сил в Кореї стверджують, що боєва практика виявляє серіозні недостачі в добoрі і вишколі американських вояків. Один полковник ствердив, що велика частина його вояків вступили до армії під впливом пропаганди, що обіцяла їм подорож по світі, вивчення торгівлі та інших життєвих практик, але не представила їм того, що воякові може довестись таки справді бути вояком. При цьому додається, що теж вишкіл новобранців не цілком відповідає вимогам модерної війни.

АВСТРАЛІЯ ВВАЖАЄ ОБОРОНУ КОРЕЇ "СВОЄЮ СПРАВОЮ"

Мелбурн, Австралія, 29. серпня. — Австралійський премієр Роберт Г. Мензіс, виголошуючи по радіо до народу звідомлення зі своєї поїздки до ЗДА та інших країн, ствердив, що війну в Кореї всі народи повинні вважати „своєю справою" а не прикордонним випадком чи громадянською війною в далекій країні. Власне випадки в Кореї, по думці австралійського премієра, заставляють всі країни і народи до повної готовости захищати речі, які є рівнозначні з усім, включно з життям. Мензіс не залишив теж жадного сумніву, що аґресію в Кореї він вважає ділом Москви і тільки одним зі засобів в змаганні до завойовання світу.

АЛІЯНТИ РОЗВ'ЯЗАЛИ НІМЕЦЬКИЙ КОНЦЕРН І. Г. ФАРБЕН

Франкфурт, Німеччина, 29. серпня. — Після п'ятьох років вагань, міркувань і підготовки, західні аліянти рішили аж вчора остаточно розв'язати один з наймогутніших в світі німецький хемічно-промисловий концерн, відомий під назвою І. Г. Фарбен-Індустрі. Проголошений закон дає високим комісарам аліянтів право і силу зліквідувати цю могутню промислову імперію, яка відіграла рішальну ролю в німецькій підготовці до другої світової війни. Згідно з новим законом та виявленими інтенціями аліянтів, концерн буде розбитий „на таку кількість здорових і незалежних хемічно-промислових фірм і компаній, що забезпечувало б роздроблення власництва та спріяло б здоровій конкуренції в німецькій хемічній і спорідненій індустрії". Для переведення цього закону в життя буде створений окремий ліквідаційний комітет, що складатиметься з німців і тільки діятиме під аліянтською контролею. Відразу видано цілий ряд розпоряджень, щоби новий закон нікому не спричинив особистої матеріяльної шкоди. Пороблено рівночасно відповідні заходи, щоби не допустити до творення нових того роду картелів.

В СВІТІ

● Західні аліянти знову зголосили офіціяльний протест проти захоплення большевиками понад 3,000 пакунків, висланих поштою до Берліна та які мусіли перейти через совєтську зону.

● Британський військовий суд в Білефельді судить одного німця за змову зі совєтськими шпигунами для крадіжи британських воєнних військових таємниць.

● Директор контрольованої совєтами східно-німецької радіовисильні в Берліні, Лєо Ваuер, пропав безслідно серед таємничих обставин — стверджують підпорядковані йому урядники.

● Сербський „народний суд" в Београді судить проф. Ріста Іліча, обвинуваченого у видачі Совєтам югославських атомово-дослідних інформацій.

● Около 50 „Свідків Єгови" заарештувала вже комуно-німецька поліція в східній зоні, заповідаючи закон про заборону секти.

● Грецька „Рада Ласки" відкинула прохання про помилування 10 комуністів, засуджених на кару смерти за плянування замахів на життя визначних грецьких державних мужів та аліянтських представників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІЖ СУСІДАМИ

Нюйорський губернатор, Тамес Е. Дюї, відвідав Канаду і виголосив в Оттаві промову на бенкеті, влаштованім Виставовим Товариством Центральної Канади, в якій обговорив справу добросусідських відносин між Злученими Державами і Канадою. Дюї говорив як звичайний американець, заявляючи, що не є „урядовим" представником. Тим він думав ще сильніше заманіфестувати фізичну, духову та ідеологічну звязь між двома сусідуючими з собою націями.

Для таких країн, як Злучені Держави і Канада і для таких народів, які замешкують ці країни — кордони майже не існують. У всякому випадку — вони „невидимі". „Кордон" між Злученими Державами і Канадою, говорив Дюї, є „невидимий", цілком певно у мілітарному розумінню, бо ніхто не збирається його обороняти і нема ніякого страху, щоби один сусід міг напасти на другого.

Як бачимо, прямо ідеальні відносини, чи там взаємини і добрий приклад до наслідування у цілому світі. Але згадка про ці ідеальні відносини була тільки вступом до чогось іншого, а саме, до щирої розмови між сусідами про спільну оборону перед „найбільшою огидою", яка колибудь існувала в світі, себто перед наступаючим під проводом Кремля комунізмом. Дюї поставив справу так, що треба боронитись перед тою „огидою" на американській землі, а теж треба помагати усім народам у світі спиняти совєтську агресію. Іншими словами, добрі сусіди — Злучені Держави і Канада — повинні розуміти, що на них спав тепер величезний тягар оборони світу перед „звіненою у клубок гадиною", яка вже проковтнула 800 мільйонів людей і перед такою варварською системою, яка діє з модерною зручністю, якої світ не бачив за цілих тисячу років. Ця система, говорив Дюї, вже з розмислом вбила яких 30 мільйонів свого народу, а тепер вб'є ще 200 мільйонів китайців, щоб завести комуністичний лад ще й в Китаю. Диктатори не можуть жити без терору а теж і без агресії, казав Дюї. Тому на Кореї не скінчиться і треба рахуватись з новими совєтськими нападами. Отже ми ніби не є у війні, але положення таке, якби Совєти вже давно виповіли нам війну...

Дюї думає, що властиву крізу, себто світову війну, готова спричинити Формоза. Як китайські комуністи нападуть на неї, Злучені Держави будуть її боронити. Це чи не найважніша точка з промови Дюї. Промовляючи до сусідів, які повинні йти разом, отже теж і в справі оборони Формози, Дюї звертається властиво до — Англії, яка займає в цій справі дещо інше становище. Він слушно підкреслив, що Москва старається тепер на всі способи порізнити „по англійськи говорячі народи", так, як вона намагалася робити це давніше в часі різних міжнародних конференцій. Тому саме такі справи, як евентуальний напад на Формозу, повинні бути завчасу обговорені й вирішені, спільно й згідно, так, щоб на випадок нападу був один спільний фронт. Очевидно, що те саме відноситься теж і до допомоги Індо-Китаєві, оборони Ірану, Іраку, Аляски і т. п.

Ось так розмовляючи з „сусідами", губернатор Дюї, що сам виріс над самим „кордоном", порушив справу першої ваги. Вона повинна знайти широкий відгомін у першу чергу серед усіх „по англійськи говорячих народів", а зокрема в Англії.

ЗАЛІЗНИЧИЙ СТРАЙК

У Канаді триває загальний залізничий страйк майже тиждень, у Стейтах він мав початися в понеділок, одначе президент Труман до нього недопустив, перебираючи залізниці під контролю федерального уряду. У Канаді нема закону про повновласти уряду на такий випадок, тому прем'єр Канади скликує парлямент для обміркування положення. У Злучених Державах такий закон існує, отже президент ним покористувався і страйк формально покінчив забороною. Це не є заборона самого страйку, тільки застосування закону, який постановляє, що не вільно страйкувати проти уряду. Американські робітники це розуміють і тому представники юнії вагонових доглядачів та кондукторів заявили, що не підуть на страйк.

Законна заборона страйку — все одно чи з наказу уряду чи з наказу суду — не завжди викликає однаковий послух. У випадку страйку майнерів предсідник майнерської юнії, Джан Луїс, пробував крутити-вертіти, аж після довшого часу зрозумів, що нема як боротися проти уряду, за яким стала прилюдна опінія. Навіть Луїс побачив, що влада в країні має за собою народні маси і залишив опір проти судового наказу. У теперішній загрозі залізничого страйку прилюдна опінія станула якстій проти страйку і тому представники юнії були вдоволені, що уряд врятував їх з турботи, коли видав заборону. Тут не треба було урядови відкликатися до суду, бо закон виразно постановляє, що на випадок необхідности в країні, залізниці й інші комунікаційні засоби можна перебрати під управу федерального уряду.

Прилюдну опінію в теперішньому випадку — як зрештою майже в кожному — висловила преса. Вона пригадала, що війна в Кореї це „необхідність", з якою мусить рахуватися кожний громадянин. Залізниці потрібні для перевозу війська й матеріялів у цій війні. Конгресові кола теж не потурали страйкові, хоч би навіть тільки „символічному", який вже був викликаний у пятии малих підприємствах і тому президент без довшої застанови доручив підсекретареві армії Френкові Пейсові обняти керівництво всіх 195 більших залізничих підприємств при допомозі 50, в більшій частині резервових офіцерів. Справа пішла гладко, бо на ділі не було ніякого спротиву.

Про що йшлося у запобідженому страйку? — Як звичайно, про підвишку платні. Юнії жадали скорочення годин праці з 48 на 40 тижнево, а з цим відповідної підвишки платні, щоб їх загальні заробітки не зменшилися. Вони хочуть дістати підвишки 31 центів на годину. Президентська рада посередництва заоферувала їм 18 центів, підприємці на це згодилися, юнії відмовилися. Підприємці згодилися на дальшу підвишку до 23 ц. на годину і тут справа застрягла. Юнії не уступили і заповіли страйк. З приходом контролі армії страйк відкликаний, одначе переговори за підвишку платні можна вести дальше. Це в засаді „мирний" хоч і примусовий спосіб налагодження страйку.

У такій вільній країні, як Америка, треба глядіти на загальні страйки які дошкулюють загалові населення, як пересторогу робітничу зброю. Дорогою посередництва можна осягнути тепер майже усе. Хоч теперішній страйк, або сама його загроза, не стоїть під замітом, що його викликали комуністи, то все таки він дуже придався комуністам для агітації, начеб то американське робітництво для поправи своєї долі мусіло вхопитися аж революційного засобу, за який звичайно вважається загальний залізничий страйк. Така агітація, хоч і неправдива, наносить велику шкоду Америці закордоном, де нема зрозуміння американської демократії.

Я. Гайвас.

Неправильна постава

З вибухом корейського конфлікту серед усіх українців — і тих, що є громадянами ЗДА і тих, що уважають себе на правах азилю — ожили надії. Ніде бо правди діти, що українська держава може бути відновлена й українській нарід звільнений тільки шляхом війни й революції. І в цьому всі українські патріоти згідні. Зате, коли йшлося про оцінку самого корейського конфлікту, то вони були різні й протилежні. Велика частина українців, зокрема недавно прибулих, виразно критично оцінювала можливості скорої й успішно покінчити корейський конфлікт. Зате друга частина, а з нею, так сказати би, офіційні кола американських українців, дивилися на справу через дуже рожеві окуляри. Виплинало це в немалій мірі з неопоінформованости, що в даному разі не є ніяким недотягненням, але — на думку автора — в неменшій мірі зі зле зрозумілого льояльізму супроти їхньої нової батьківщини. Цей льояльізм виявляється в тому, що примикається очі на всі недотягнення, браки, нераз небезпеки, щоб бачити й признавати вагу тільки корисним сторінкам.

А кому з такої постави користь? Нікому. Навпаки. ЗДА вона шкодить, бо поширює необґрунтовані події й надії; нам шкодить, бо виявляє, що наші оцінки побудовані на помилкових підставах і не знаходять потвердження в життю. Отже з одного й з другого боку така постава неправильна. І це відноситься не лише до цього поодинокого випадку, але обов'язує взагалі.

Коли ж говорити про випадок з Кореєю, то він має ще свої дальші особливості. Для нікого не є таємницею, що війною проти ЗДА в Кореї кермують большевики і що північні корейці є тільки шаховими фігурами в руках большевицьких майстрів на політичній і воєнній шахівницях. І тут доходимо до властивого. Українська преса й українські діячі майже без винятків погоджувалися в тому, що світ не може тривало співжити з большевиками. Не тому, що ЗДА мають капіталістичну систему, Британія має колонії, а у Франції при владі „буржуазійна" третя сила. Коли б у ЗДА була соціялістична система, а Англія була зовсім без колоній і т. д., то всетаки до конфлікту з большевиками мусіло би прийти, бо тут корінем розвитку, є московський імперіялізм без огляду на шату. Може трохи пізновато але світ у цьому переконується. Якщо у визріванню цього переконання ми й наша справа відіграли ролю, то ми добре сповнили свое завдання. Але це ще не все.

У світі дуже часто почуєте опінію, що ЗДА й їх союзники без труду порядять собі з большевиками. Ми, українці, єдина велика европейська нація, що вела й веде з большевиками боротьбу від зарання їхнього існування. В цій боротьбі ми дечому навчилися. ми насамперед не легковажили большевиків. Большевики, говорячи упрощено, бандити. Але це не бандити, яким дасть раду перший ліпший поліційний участок. Це висококваліфіковані злочинці, які послуговуються н а й м о дернішими засобами, нераз досконалішими від тих, що їх має якенебудь поліція. І тому зовсім неправильно л е г к о в а ж и т и большевиків. І зовсім безпідставно сподіватися легкої перемоги над ними.

Большевицька армія з 1950 року не та, що була в роках 1939-1941. Роки жахливих поразок, нечувані втрати, надлюдські терпіння виковали в цій армії тверде й дуже ґрізне ядро. Большевицькі командири перехопили висококвісне знання від німецьких та, як вказують посідані інформації, наполегливо доповняють його. Майже на другий день після закінчення війни знов закипіла робота по большевицьких штабах. Хоч настав мир, життя залишилося далі у великій мірі змілітаризоване. Військові органи залишили за собою вгляд і контролю різних галузей промислу, транспорт, тощо. Совєтські військові, не демобілізовані, а далі у військовій службі тільки без униформи, розїжджали по світу в характері урядовців різних місій, комісій, науковців, журналістів, тощо. Їздили вони напевно не з метою насолоджуватися бульварами

(Докінчення на стор. 3-тій).

Пам'яти Володимира й Дарії Старосольських

В осені 1939 р. у Львові, коли Володимир Старосольський вертав із похорону своєї тещі, схопили його московські большевики, посадили в своє авто та вивезли в невідомому напрямку. Бачили його, як він із іншими переїзджав через Соловки в дорозі на Сибір, де він, будучи слабого здоров'я, й незабаром помер. Так відійшла від нас світла людина, яка тішилася загальними симпатіями серед нашого громадянства, один із найвидніших українських громадських діячів та науковців. На жаль, досі після його смерти не появилася ніде заміткіша стаття, присвячена пам'яти Покійного. Хай же оцих кілька рядків буде скромною квіткою, складеною на його могилі.

В. Старосольський уродився в 1878 р. в Ярославі. Там кінчив гімназію а на університет записався у Львові, де як провідник молоді розпочав свою діяльність. В 1900 р. став видавати й редагувати студентський орган „Молоду Україну", яка в історії української молоді відограла колосальну виховну ролю. Талановито та з запалом редагована, стала вона боєвим її органом. Пам'ятаймо, що українці тоді на львівському університеті не мали своїх прав, а українська мова на ньому не була толерована. В 1902 р. переводить він разом із пок. Евгеном Косевичом, другим визначним керівником молоді, сисецію українськоі молоді з львівського університету до Відня. Тут кінчає університет та складає юридичний докторат.

Живучи у Львові стояв він близько до Революційної Української Партії, першої української політичної організації, що повстала на ґрунті політичного посіву Михайла Драгоманова.

Повертаючи з Відня до Львова отвирає тут адвокатську канцелярію і розпочинає широку громадську діяльність. Не буде, думаємо, прибільшенням, коли скажемо, що його адвокатська канцелярія стала просто кузнею української політичної думки. Тут кувалася зброя українського руху й визволення.

Старосольський був знаменитим не тільки політиком, але й карним та цивільним оборонцем. Не було важнішого українського політичного процесу, в якому Старосольський не був би першим його оборонцем.

Дальша його діяльність тісно звязана з українським всенаціональним визвольним рухом.

У формації Українських Січових Стрільців відограє він видну ролю. А щоб бути зразком для інших, сам надіває стрілецький однострій.

1914 р. стає членом Української Національної Ради, в якій побіч Костя Левицького та Володимира Темницького відограє першорядну ролю.

В тому ж році стає членом Української Боєвої Управи, а в 1918 р. членом Українського Військового Комітету у Львові.

В Українській Народній Республіці приймає він дуже живу й діяльну участь і в 1919 р. стає товаришем міністра закордонних справ.

Така була політична діяльність Володимира Старосольського.

Та Старосольський присвячував свої сили не тільки українській політиці, але й науці. Він був одним із найвидніших українських соціологів.

Коли під московсько-большевицьким ударом падала Українська Народна Республіка, Старосольський львину частину своєї праці присвячує українській науці.

В 1919 р. стає професором державного університету в Камянці Подільським, а опісля українського університету в Празі та Української Господарської Академії в Под'єбрадах.

Писав багато. Полишив не тільки цінні більші й менші публіцистичні праці, але й наукові праці, за які Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові вибрало його своїм дійсним членом.

До найцінніших більших його наукових праць належать „Теорія нації" і „Держава і політичне право".

Була це гарна й незвичайно характерна людина.

Присвячуючи цю коротку замітку пам'яти Володимира Старосольського, слід згадати і про його дружину, Дарію. Та сама доля, яка стрінула Володимира з боку московських большевиків, стрінула і його дружину.

Покійна Дарія брала живу участь в українському громадському житті. Була вона побіч Наталії Кобринської найвиднішою піонеркою українського жіночого руху. Видавала й редагувала перший український жіночий часопис „Мету", що виходила у Львові.

(вл.)

М. Дмитренко.

МИХАЙЛИК

Оповідання з української визвольної боротьби наших днів.

5)

Зоряної ночі Михайлик разом із друзями зо стежі долучується до бойової групи, що йде на засідку. Партизани йдуть гусаком ровами обабіч гостинця. На овиді щораз займається то одна, то дві, то три великі червоні зірки, що ростуть, ростуть і врешті викочуються на гостинець близькозорими витріщатими рефлекторами авт. Партизани спокійно спостерігають їх і, коли вони вже зовсім близько, спокійно залягають у придорожне жито. Жито ще низеньке, і Михайликові здається, що йому видно хребет. Та він бачить, як байдуже, злегка піднявши голову, а тільки сплющившись, лежить його сусід, і він заспокоюється. Авта з натугою вдивляються своїми сліпуватими очима в дорогу під ними, ніби бояться, що запорють у що своїми коротькими носами, але партизан не бачать. Михайлик думає, що так, як з автами і ними, є з усіми большевиками і повстанцями. Большевики, хоч як їх багато і близько вони, не можуть нічого вдіяти, бо повстанці, Організація невидні. Михайлик роздумує і дивується, яка велика сила — конспірація. Михайлик ще думав би, але вони вже йдуть далі. І зрештою свідомості Михайлика палить інша думка, про засідку. Він аж горить з нетерпеливости і цікавости, а навіть... щось трошки... ніби боїться.

Повстанці прийшли на місце. Одні залягли під містком, а другі — не далеко в рідких кущах. Михайлик теж лежить, на животі, та втриматись йому в цій поставі — важко. Як це буде? І коли ще буде, врешті?

Вже багато авт перепустили вони, пропустили якийсь большевицький відділ і дядька якогось, що, запізнений, у страху перед пригодою, спішно протарахкотів порожнім возом. Повстанці знають, кого їм треба. Вони ждуть на автоколону, що має вертатись із великої облави на півдні району, з автоколоною буде штаб...

Ось на овиді випливає, як нанизаний на довгий шнурок світляні коралі, довга автоколона. У Михайлика стукнуло серце; це, певно, ці. Крізь ряди пробіг шепіт: „Увага!" — „Чекати знаку!"

Колона зближається звільна, та неминуче. Для кого доля невблаганою буде — для большевиків чи, може, для партизанів? Продудніло перше велике крите авто. Тихенько. Дуднить друге, третє, десяте, п'ятнадцяте, сімнадцяте... Ніби кінець. Михайлика огортає розчарування. Чому не було знаку? Невже нічого, взагалі нічого не буде? Ззаду суне ще пара світел. Знов шепіт — „Увага!" Дорогою колишеться перше авто — блискуче, низеньке. Михайликові приходить на дуку, що воно таке, як блощиця. За ним тихенько підлазить друге. Один дзвінкий постріл з пістолі, і рівночасно кулемети й автомати. Авто обкрутилось і, нагло полум'я. В це авто вдарило наступне. Третє звільна, посовгнувшись на заді, пристає. Михайлик бачить ґрубаса з блискучою лисою головою, що переважує ногу крізь низьку бар'єру, щоб вискочити. Михайлик, не думаючи, пускає серію. Він бачить, як лиса голова стукнулась об поруччя і звільна разом з тілом покотилась додолу. Михайлик закаменів: він убив людину. Михайлик не знав, що то таке — убити людину.

Його сіпнув хтось. за рукав: — Швидко! Відступаємо. Большевики завертаються.

Михайлик підбіг. На краю лісу, де була збірка, Михайлик, притулившись до ґрубої сосни, бачить, як з авт, що завернулись, висипались, як мурашки, большевики. Вони „гайкали", вистрілювали, пускали ракети, метушилось. Багато групок і груп розбіглось на всі боки. На дорозі догоряли два авта.

Партизани швидко подались у ліс. У темряві Михайлик розводив руками невидне галузя, що лізло в очі, дряпало, чіпалось за шапку, комір, рукави. Щоб не загубитись, він мусів пильно слідкувати за плечима свойого попередника, що ввесь час пропадали йому. Та все це ні на мент не відривало його думки від проблеми — він нині вперше вбив людину. „Він" так упав номсо... Це був енкаведист, та все таки дивно і ніяково. „Я б дуже хотів що знати про нього", — думає Михайлик.

За кілька днів під табір відділу прийшли дівчата з обідом й оповідали про парадний похорон у райцентрі 14-ти офіцерів штабу НКВД — жертв партизанської засідки. Михайлик прилип до дівчат очима.

— Всіх 14 убитих офіцерів-енкаведистів везли кожного на авті в червоній відкритій труні. Всамраз криваві труни — для кривавих. Грала музика, і з міст гнали всіх людей. За кожним несли на червоній подушці медалі. Всі вони були добрі бандюги — сам провідник від усіх тих. облав; кажуть, був і помічник його. А той-во, один цілком лисий, то на облаві 5 дівчат закатував — він, кажуть, бив їх дротами і пік залізом, тіло на них шматував. Щораз ставали і говорили мітинги, а всьо про „бандьорів". Люди так тішились. Хто кого стрічав, кожний питався: „Чули ви? Наші хлопці знов 14 — самих найгірших собак убили! Не дармують наші хлопці. Дай їм, дай їм Боже..."

(Дальше буде).

Володимир Савченко.

НА КИЇВ!

22 січня 1919 р. в Києві на Софійському майдані проголошено українську державну єдність. Тимто Українська Галицька Армія, перейшовши 16 липня 1919 р. Збруч, опинилася не в союзній державі, а у власній. Проте надалі залишилися два уряди — уряд У. Н. Р. і З. О. У. Н. Р., між якими бували часами й прикрі непорозуміння, що почало відбиватися на загальній нашій справі.

Але по переході УГА через р. Збруч обидві українські армії підпорядковано одному головному кмоандуванню. І це було — добре.

Коли УГА переходила Збруч, вона підлягала генералові М. Тарнавському, як свойому командантові і головному отаманові С. Петлюрі, як головному командантові всіх військ на Україні. До 11. серпня 1919 р. всі дієві накази для обох армій видавав Штаб Дієвої Армії, з отаманом Василем Тютюнником на чолі.[1])

Начальникам штабу дієвої армії був генерального штабу генерал-хорунжий В. Сінклер. А 11 серпня 1919 р. утворено ще Штаб Головного Отамана, на чоло якого Головний Отаман С. Петлюра поставив генерала Миколу Юнакова, що за царських часів був видатним генералом російської армії і професором Военної Академії в Петербурзі. Від 11 серпня 1919 р. Штаб Дієвої Армії давав розпорядження тільки армії УНР, а разом обидва штаби — армії УНР і УГА — підлягали розпорядженням Штабу Головного Отамана.

Штаб Дієвої армії й Начальна Команда УГА були в Камянці на Поділлі, де пробував зо своїм штабом Головний Отаман, Симон Петлюра, уряд Директорії, диктатор Західної Області УНР д-р Євген Петрушевич, уряди та взагалі всі установи.

* * *

По переході за Збруч УГА розташувалася в околиці місцевин: Дунаївці — Балин — Шатава — Камянець Подільський і тут відпочивала якийсь час, щоб потім з армією УНР почати широкі дії для звільнення Правобережжя від большевиків, з якими ввесь час воювала армія УНР. Фронт боїв із большевиками йшов 70 кл. від Камянця. Та большевики провадили ще війну з поляками, які без порозуміння з українцями почали 15 липня 1919 р. наступ на північ від армії УНР на Волині, а теж і з російською добровольчою армією генерала Денікіна, що наступала на Лівобережжі на Харків і Київ через Полтаву й лівим берегом Дніпра та 16-го серпня розбила червоних і опанувала лінію Черкаси—Золотоноша, а 21. серпня на Правобережжі здобула вузлостанцію Цвіткове й висунула передові свої відділи на Білу Церкву й на Христинівку (вузлова станція недалеко м. Умани).

За той час із півдня, від Чорного моря насувалась 14 большевицька армія. Боючись, щоб її не відрізала армія Денікіна та обєднані українські армії, вона намагалася продертися на північ, щоб зеднатися з 12 большевицькою армією, яка воювала з армією УНР. Ліве крило її зустрів полковник армії УНР О. Удовиченко[2]) і стримав ворога в околиці Вапнярки[3]) від посування його на північ, доки не підійшли наші війська.

* * *

Перед початком наступу обєднання армій на большевиків треба було вирішити, де краще вдарити на ворога, вибрати головний напрямок — Київ чи Одеса.

Та спершу треба було опанувати Проскурівщину й вибити ворога із Жмеринки та забезпечити за собою вапнярський залізничний вузол.

Після маршів та боїв 26-28 липня українські війська зблизилися до Проскурова, а 29 липня в 7. год. ранку Чорні Запорожці (кінний полк) і частина 7. Запорізької Дивізії увійшли з боєм до Проскурова; вмашерувала туди й 4. бригада У.Г.А. Чорні Запорожці пустилися большевикам навздогін[4]). Січові Стрільці (С.С) здобули Чорний Острів на захід від Проскурова, а 2. галицький корпус захопив Деражню (на схід від Проскурова). Тепер уся увага пішла на Жмеринку, важний укріплений залізничний вузол на Правобережжі, де большевики мали добру залогу, до якої ввесь час доходили підкріплення. Ще 26 липня отаман Юрко Тютюнник перейшов зі зі своїм повстанчил відділом (5 і 12 селянські дивізії) у рішучий наступ на Жмеринку. Але повстанчим дивізіям не вдалося захопити Жмеринки, що більше — вони понесли великі втрати в людях.

На допомогу наддніпрянським частинам дістали наказ вирушити 1. і 3. галицькі корпуси, що від 16 липня відпочивали. І так, 7 серпня 1. галицький корпус розгорнувся на схід від Браїлова - Демидівки, а 3. зосередив головні свої сили в м. Бар, і 8 серпня почався загальний наступ. Ворог ставив завзятий опір. Та до вечора повстанчі дивізії Ю. Тютюнника захопили підступи до Жмеринки й забрали 450. полонених. З півночі галицькі війська 1. окрпусу здобули м. Браїлів, Демидівку та інші місцевості. 3. галицький корпус підходив під Жмеринку з півдня.

Українські війська відтяли у Жмеринці 7 ворожих бронепотягів і силу різного майна — цілу ніч червоні кидалися, щоб найти собі шлях до відвороту. Та другого дня зранку Ю. Тютюнник і галицькі війська (5. бригада) вдерлися до Жмеринки, захопивши силу військового майна. Але, на жаль, усі бронепотяги й частина ворожих військ встигла в ночі з 8 на 9 серпня прорватися на північ. Большевики дуже поспішали проскочити на північ єдиним шляхом на Вінницю, куди вже зближалися Запорожці, які теж незабаром захопили м. м. Летичів, Літин, а 10 серпня й Вінницю. Того самого дня відбулася військова нарада, яка мала остаточно вирішити, чи наступати на Київ чи на Одесу. Вибрано — Київ[5]).

Об'єднані армії, допомагаючи одна одній почали гнати перед собою червоних, не даючи їм ні на хвилину відпочити, чи хоч би опам'ятатися. Кожний день приносив блискавичні перемоги арміям, і вони швидко почали наближатися до Києва.

Це був переможний, урочистий похід. Простежимо його шлях. Запорожці, що йшли на самому правому крилі У.Г.А., захопили вже 17 серпня м. Липовець та містечко Самгородок, а 18 серпня одна з запорозьких дивізій здобула м. Сквиру. Запорожці, 7. Запорозька дивізія, наступаючи на правому крилі 3. корпусу У.Г.А., перетяла залізничний шлях на північ від Козятина, і ворог, під загрозою нападу ззаду, подався на північ, не ставивши належного опору 3. корпусу У.Г.А., який 18. серпня заняв Козятин. На другий день корпус У.Г.А. опанував Бердичів, а 21 серпня 2. корпус заняв Житомир, а корпус С.С. 21 серпня захопив місто Звягель. Большевики у великому страху втікали у двох важніших напрямках: Київ-Коростень.

Після опанування Бердичева з'єднано 1. і 3. корпус У.Г.А. та Запорозький корпус в одну оперативну групу під командою генерала Кравса, команданта 3. корпусу У.Г.А. Цьому з'єднанню, яке названо київською оперативною групою[6]), поставлено завдання — розбити на свойому відтинку червоних і опанувати Київ. Ось уже й Фастів, остання вузлова станція перед Києвом, опинилася 22 серпня в руках 3. корпусу У.Г.А., а 6. Запорозька дивізія опанувала Білу Церкву — місто і залізничну станцію[7]).

Розбитий під Білою Церквою та Фастовом ворог відійшов на укріпленні позиції, 15. км. на південний захід від Києва, і тут намагався ставити опір нашому наступові. На Дніпрі, за поміччю своєї броневої фльоти, большевики мали рухомий резерв, який кинули на наше праве крило, але його стримав Запорозький відділ. Незабаром ворога вибито з його укріплених позицій. А що далі сталося, про це генерал Кравс пише у своїх спогадах так:

„В ранніх годинах 30 серпня 6. бригада 1. корпусу очистила до решти, не зважаючи на розпучливу оборону большевиків, містечко Ігнатівку і здобула сильні, панівні над околицею закопи на горбах, на схід від містечка. Розбитий ворог відступав в дикій паніці (страху й неладі). 6. бригада наступає утікачам на п'яти і рівночасно з ворогом впадає у другі становища біля Софіської і Петропавлівської Борщагівки. 5. бригада займає Боярку, 8. — Віту; 2. бригада — посувається як резерва за 8. Перед Запорозьким корпусом утікає ворог в повнім безладі на Київ. Вже вночі на 30. серпня залишив ворог свої становища коло Хотеба і відступає перед загрозою окруження від півночі на 2 лінію над річкою Віта. Але не втік від своєї долі. В набережних лугах і заростях Дніпра біля Лісник взяли запорожці в полон 7.000. большевиків".

Дня 30 серпня київська група по впертому бою проломила в околиці Білгородки ворожі позиції і коло 8. год. вечера здобула Київ.

Ворог потерпів важкі втрати. Багато полонених попало в наші руки. Здобичі було так багато, що самого військового майна стало б на все наше військо.

День 30. серпня 1919 р. був — вершком нашої слави в 1919 р. Відкривалися великі можливости.

Але не так сталося, як могло бути...

---

1) В. Тютюнник (не плутати — з Ю. Тютюнником) — підполковник російської армії, підвищений Директорією на отамана. Помер у 1919 р. В У.Г.А. ранга отамана була щось середнє між сотником і підполковником; в армії У.Н.Р. в 1918 і 1919 р. це була ранга генерала. У повстанців кожний міг назвати себе отаманом, та це нічого спільного не мало з генеральною рангою. У 1920 році в Армії У.Н.Р. ранги отамана вже не було, з винятком — головного отамана С. Петлюри.

2) Згодом генштабу генерал-хорунжий.

3) За ці вапнярські бої в 1919 р. дивізія Удовиченка, що досі звалась „третьою", дістала назву „залізна" і від того часу вона звалася „3. Стрілецька Залізна Дивізія".

4) Запорожці здобули багато воєнного матеріялу від большевиків: тільки 27. липня 10 скорострілів, 500 рушниць та багато іншого майна.

5) На нашу думку, така постанова в тих умовинах була правдива. Прихильники головного напрямку на Одесу підкріпляють свою думку тим, що, мовляв, опанувавши північний беріг Чорного моря, чи дійшовши до нього, ми мали б вихід у світ, могли б дістати від европейських держав допомогу для нашої армії і для України взагалі. Та прихильники напрямку на Одесу не беруть під увагу труднощів, із якими звязаний був наступ на Одесу та дотого, як ставилася до України Антанта (союзні держави: Англія, Франція й т. д.), яка опанувала всі протоки Чорного моря. А для Антанти українці тоді були „большевиками другого роду". Вона відчувала прихильність, але ж не до України, а до Росії, тимто допомогала Добровольчій армії і військом і зброєю та іншим військовим матеріялом. До того не треба забувати, що в літі 1919 р. беріг Чорного Моря на Херсонщині опанувала 14. большевицька армія, а опісля — денікінці; щоб пробитися до Чорного моря, треба було розбити большевиків, а потім денікінців. Тут наше військо стискало з одного боку Чорне море, з другого — Дністер та Румунія, а з заду денікінські війська, що вже опинились на правобережжі, в околиці Знаменка-Цвіткове.

Та ще треба знати, що на Херсонщині було чимало німецьких колоній — русофільських, прихильних Денікінові. Усе це були невигоди — а захоплення Києва певне викликало б у армії й населення зрозуміле піднесення.

6) Не плутати з Київською групою, що складалася виключно з наддніпрянців і 6 грудня 1919 р. пішла в 1-ший Зимовий Похід.

7) Генерал Кравс, у своїх спогадах про це згадує так: „Запорозький корпус, що посувався на рівній височині з III. корпусом, прогнав ворога зі Сквирк, а 22 серпня після лютого рукопашного бою на передмістях Білої Церкви, заняв це місто".

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

Дам'ян Горняткевич.

Перший з'їзд українських учених у Львові в 1848 р.

6)

Дуже багато часу й уваги присвячено справам шкільної науки, зокрема шкільним підручникам. Ці питання розроблено докладно і дбайливо, одначе вони мають сьогодні значення тільки з точки зору історії української педагогії, тому не вважаю потрібним докладніше їх обговорювати.

Члени відділу хліборобства вирішували такі проблеми: 1) в який спосіб запобігти недостачі палива в безлісних околицях, або там, де воно дороге. Постановленно заохочувати населення садити верби по долах, при домах і дорогах, а далі видати книжечку про користи, які дає верба. 2) Чи доцільно видавати господарський часопис? Одноголосно вирішено, що потреба такого часопису є пекуча, але з уваги на те, що не можна було розрахувати на відповідне число передплатників, цей крок видавався надто рисковним. Постановлено звернутися до редакції „Зорі Галицької", щоби вона призначила кожного тижня по пів аркуша для статтей хліборобського змісту. Опісля розважувано потребу засновувати хліборобські товариства й крамниці, які постачали б потрібний матеріял і давали би фахові поради. Врешті хліборобська група плянувала видати книжку про сільське господарство для шкільного вжитку. Деякі з повищих постанов видаються сьогодні примітивними, але вони засвідчують добру волю наших тодішних провідників взяти ініцconfigured ініціятиву в свої руки і прийти з допомогою широким селянським масам у перших роках після знесення панщини.

Головою групи мовознавців вибрано о. Якова Головацького. Ще до відкриття з'їзду учених прислано на адресу „Головної Руської Ради" доволі багато письменних заваг дотично устійнення правопису. Отже головним завданням мовозновчої секції було вирішити питання вибору правопису. Вигринуло дві пропозиції — члени консервативної групи домагалися затримати дотеперішній етимологічний правопис, друга поступова група йшла з духом часу і пропагувала фонетичний. Ці два протилежні погляди викликали дуже жваву дискусію, але тому, що важко було погодити противників, справу віддано окремій комісії, яка зайняла компромісове становище. Вирішено „триматися мови, якою наш нарід говорить, і що скрізь або в більшості уживається, має бути законом". Кириличну абетку залишено для вжитку церковних книг, а для друку книжок прийнято щоправда етимологічний правопис, але з вимовою „яку вживає більша частина населення і в Галичинні загально поширена". Тому доручено писати і вимовляти: писав (не писал), лапав (не лапал), далі діл, віл, стіл — але пів, ять як я, а не є, врешті займенник ся лучити з дієсловом. На цьому засіданні не обговорювано чомусь ніяких справ, зв'язаних з питанням літератури, хоча програма з'їзду передбачала створення окремої літературної секції. Цінним доповненням праці мовознавчої групи була обширна доповідь Якова Головацького, з якою він виступив на пленарному засіданні дня 23. жовтня, під заголовком „О язиці южнорускім і єго нарічях". Це чимала розвідка, що друком обіймає 64 сторінки середньої вісімки, отже й саме відчитання її заняло багато часу. Її безсумнівна вартість лежить не тільки в історичному характері, але вона має ще й досі наукове значення під методологічним і фактичним оглядом. Автор виявив тут велике знання, сперте на власних діялектологічних дослідах і порівняльній методі, що мала на меті доказати окремішність української мови. „Нарід заселяючий южну Русь, Галичину і северовосточний закуток угорського королівства в вищеописаних гряницях говорить одним і тимже язиком, котрий називаеся у себе і у сусідів Украінским, Малоруским (южноруским) або таки Руским (Руським)". З черги автор доказує виїмкову милозвучність української мови, цитує голоси німецьких (Бандтке), російських (Даль-Луганський), польських (Раковецкий і Міцкевич), та чеських лінґвістів (Ковбек), які ставлять її щодо мелодійности на першому місці між усіми слов'янськими мовами. Головацький підкреслив дальше великі заслуги Котляревського, Основ'яненка, Артемовського, Гребінки й Шевченка для вироблення української літературної мови. На його думку — з-поміж українських діялектів саме волинсько-подільська говірка займає перше місце перед галицькою і гірською, ставлячи її як зразок із виробленими формами.

Четверте загальне засідання з'їзду українських учених було вже останнім. Попередила його святочна відправа з відспіванням амврозіянського гимну „Тебе Бога хвалим" і „многолітствіями" цісарю і всім приявним. Цим разом явилося на залі чимало осіб в українській народній ноші. Після відчитання протоколу з діяльности окремих секцій, забрав голос о. Куземський, виголошуючи прощальну промову. Він ствердив, що з'їзд виконав якнайкраще всі завдання. Постановлено просвітити нарід, видавати для нього книжки й навчити його цінити свою людську гідність. З приємністю сконстатував, що праця — яку взяли на себе учасники з'їзду, здавалося, перевищить їх сили, але виявилося, що ці сумніви були зовсім безосновні. Він сказав далі: „Робили нам закиди, що ми не маємо світлих людей, не маємо інтеліґенції! Прийдіть противники, погляньте й засоромитеся! Покажіть нам з-поміж себе людей, котрим би наші в ґрунтовности відомостей історичних, граматичних, в реториці й письменстві не дорівнювали. Робили нам докори, що наша мова ще не вироблена, що ще не способна, щоби могла стати викладовою. О, нехай би прийшли й послухали нашого Моха й Головацького, як кріпко й сильно говорили, або нашого Устіяновича, як прекрасно до серця промовляв! Скажіть, де русин своєї мови навчився, чи були тепер які руські академії?.. О! ні, — то рідна мати його вчила, тому й мова так солодко звучить. Всі ми бачили, що знайшлася й інтеліґенція і що мова наша добре й високо вироблена, лише не було досі змоги ці скарби відкрити й світу показати. Позвольте любі браття, всім вам світлі й всечесні мужі, що приїхали на наші просьби, не жаліючи труду й грошевих видатків для добра нашої батьківщини за все те сердечно подякувати. Хоч ділять нас гори й ріки, зате лучить нас одне національне ім'я, лучить нас одна любов до батьківщини, бо всіх нас руська мати родила і руська земля кормила".

(Кінець буде.)

Іван Смолій

ДІВЧИНА З ВІННИЦІ

ОПОВІДАННЯ:

Німецька окупація
Совєтська окупація
Початки УПА.

Ціна 50 цнт.

Замовляйте в:

SVOBODA
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

Неправильна постава

(Докінчення зі сторони 2-ої)

Парижа, або венецькою палатою у Римі, чи світлами Менгетену у ночі. Напевно не на дурно большевики поставили на чоло „всесловянської" організації ген. Гондурова, а на свого репрезентанта у Берліні дали одного з найвидатніших молодших генералів, заслуженого учасника й співтворця сталінградської операції, Чуйкова. Большевики не вдоволяються здобутою перемогою. Вони випробовують нову тактику, нові методи воювання, щоб не тільки, як слід використати нову, чи уліпшену зброю, але щоб якнайкраще протиставитися й заскочити противника. Там, у СССР не дискутують над податками й видатками на військовий бюджет. Скільки треба, стільки здеруть з робітників і селян, щоб тільки „дігнати й перегнати" під кожним оглядом противника.

Большевицькі інженери й винахідники, підгонювані й контрольовані, теж неодин осяг можуть записати на своє конто. Напр. сьогодні в Кореї далі здають блискуче свій іспит большевицькі танки Т 34. Ми не знаємо докладно, як сьогодні стоять большевицькі осяги в артилерії, що є їхньою високоціненою й розвиненою зброєю. Катюша, гармата з електричним погоном, що зразу може викидати понад тридцять стрілен, далі блище невідомий, вдосконалений її „побратим", Андрюша, дають підстави серіозно оцінювати цей рід зброї. Вже з другої світової війни знаємо, про жахливі фізичні, а навіть моральні спустошення, що їх наносили Катюші! А большевицькі підводні мости, що відіграли велику ролю в другій світовій війні й мабуть донині залишилися большевицьким монополем. Оце так згадка про декілька родів большевицької зброї А це далеко не всі. Є підстави сподіватися, що большевики розвинули при помочі німецьких техніків неодин німецький винахід, що ще не зовсім був удосконалений, чи випробуваний у другій світовій війні.

Це ми зачіпили тільки дві ділянки. На інших, коли би прийшлося говорити про них, теж зустріли би ми неодну несподіванку. Не згадуємо про такі большевицькі засоби, як досконала, хоч без дна брехлива пропаґанда, яка спосібна збаламутити маси несвідомих людей. Або такий загрозливий, широковідомий засіб, як пята колона. Але й це ще не все.

І тому сьогодні, коли вже цілий, або майже цілий світ переконався, що з большевиками ні злагоди ні співжиття бути не може, треба все зробити, щоб переконати його ще в другій правді: війна з большевиками буде дуже тяжка. Щоб виграти її треба змобілізувати всі ресурси й усі людські сили. Треба напружитися до найвищого. Не можна себе потішати, що в СССР люди голодують, обдерті, переслідувані, незадоволені й т. д. Це все правда. Але не менше правда, що большевики грізний ворог. Коли другі „мирували" вони готовилися до війни. І не лише неправильно, але й крайньо небезпечно було би замикати очі на те. Не замикати очі й вмовляти в себе, що все добре, але побачити й наскрізь пізнати небезпеки — оце передумова успіху.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВИЛИМЕНТИК, КОН.
На У. В. Університет у Мюнхені.

Т-во „Українська Кат. Асоціяція" в Вилиментик, одобрюючи пропозицію проф. В. Процика, призначило $34.50 на допомогу Українському Вільному Університетові в Мюнхені. Гроші вислано на руки касієра Американського Відділу НТШ — Впр. о. Льва Чапельського.

Л. Любинський.

Д-р О. Берест

СТО РОКІВ ДОСЛІДІВ НАД ГОРМОНАМИ

Звичаєм є святкувати ювилеї в літературі, музиці, мистецтві, науці. Такі ювилеї святкується звичайно врочисто з обходами, промовами, тощо. Ювилеї в медицині святкується тихо і скромно в замкненому гурті. Звичайним способом такого святкування є письменна згадка в фаховому журналі. Минулого року минуло 100 літ від часу відкриття наркози. Про це я писав на іншому місці. Цього року минає сто літ дослідів над гормонами. Назву „гормони" впровадив до науки визначний **американський** дослідник, фізіолог Стерлінґ.

Що таке гормони?

Гормонами називаємо речовини, що їх в людському тілі виділяють певні залози прямо до крови. Такі залози називаємо **„ендокрінними"** або о внутрішній секреції (виділювання) а захворіння спричинені їх неправильним виділюванням **„ендокрінними"**.

До ендокрінних залоз зачисляємо: статеві (полові) залози, щитовидну залозу, прищитовидні залози, підгрудинну залозу, мізковий епефіз, гіпофіз, надниркові залози, підшлункову залозу. Кожня з вище згаданих залоз виділяє прямо до крови речовини о певнім хемічнім складі і питомій чинности. Вплив тих речовин на людину є так великий, що як зараз пізнаємо, гормони рішають не лише про фізичний розвій осібняка, але також обумовують всі духові спроможности одиниці. Тому деякі називають гормони **„речовинами судьби"**.

Історія гормонів

Історія гормонів дуже давна. Вже в старовині, особливо в середніх віках, знаним було лікування певних недуг через споживання цілих залоз (нирки, печінка, полові залози і т. д.). Відповідає це вповні новітньому лікуванню гормонами. Лише, що старинні діяли на сліпо, без наукових підстав, спираючись більше на здогадах. Аж проминули віки, заки учені зуміли пов'язати причини з наслідками.

Дослід гормонів від давна спирався на спостеріганню об'явів, що виступають у людей, які в цей чи інший спосіб втратили ендокрінні залози. Дальшою дорогою були досліди на звірятах (малпи, крілики, пси, кози, кури, когути) яким або усувано певні залози або їх вщіплювано. В цей спосіб можна було поволі дійти до ствердження функції поодиноких залоз. Зовсім друга справа хемічна аналіза гормонів та їх штучне витворювання. На тому місці мусимо ствердити, що внаслідок велитенського розвитку біохемії, знаний є нині хемічний склад трохи чи не всіх гормонів і спосіб їх хемічного виробу.

Залози визначають статеві ціхи

Перші спостерігання діяння гормонів дотичать **статевих** (полових) залоз. Вже старинні спостерігали, що старіння у жінок стоїть в парі зі старінням їх статевих залоз (яєчників). Кастрацію (усування ядер) практиковано у ріжних народів від найдавніших часів. Згадаємо про кастрацію евнухів, які стерегли гаремів або кастрацію молодих хлопців для вдержання високого тону голосу. Далі існує секта скоптів, які з релігійних мотивів допускаються кастрації. Усування статевих залоз викликає різні об'яви, залежно від того чи кастрація дотичить дитини чи дорослого. Найдокладніше пізнано функцію гормонів через досліди на звірятах. Якщо кастровано молоді когути, то в них не розвивається гребінь, шпори на ногах виростали малі, хвіст не виказував звичайного когутам сильного упірення (каплун). Якщо кастрованому когутові вщіпити під скіру полові залози когута, гребінь у нього починає рости більший, шпори більшають, хвіст покривається буйним пірям. Такі досліди переведено по раз перший в році 1843 і від цього часу минуло сто літ!

Мужеський статевий (половий) гормон називається **„тестостерон"**. Він витворюється в ядрах. По своїй хемічній структурі належить він до т. званих **„стеринів"** і його, як і другі статеві гормони витворюють хемічно.

Жіночі полові гормони повстають в яєчниках. Існують два головні жіночі статеві гормони: **фолікуліна,** яка складається властиво з п'яти гормонів і **проґестерон,** гормон т. зв. жовтого тільця. Фолікуліна обумовлює правильний розвій жіночих статевих органів і їх правильну чинність. Цікаво, що як чоловічі, так і жіночі статеві гормони зближені до себе хемічною будовою і їх легко перемінювати в лябораторії одні в других. Є певною справою, що як чоловік, так і жінка, витворюють обидва гормони. Лише у чоловіка переважають чоловічі (мужеські) гормони, у жінки жіночі.

Регулятори статевих гормонів.

Поза статевими залозами існують ще інші ендокрінні залози, які або витворюють гормони подібні в діянні до статевих гормонів, або вони мають вплив на їх функцію. Кліника вивчає, що часом у дітей виступає передвчасна статева зрілість. У малих дівчат виступає вже дуже скоро місячний цикль, у хлопців статевий гін, чоловічий заріст. Причиною того є захворіння (гузи) мізкової епіфізи. Залоза та лежить у верхній части мізку. Звичайно гормони цеї залози гальмують дозрівання статевих залоз.

Послідні досліди виказали, що також в рослинному світі існують хемічні сполуки (примірoм: **стільбени**) які мають зовсім іншу хемічну будову як статеві гормони, а однак виказують діяння статевих гормонів. Це сензаційне відкриття ставить досліди над гормонами і вітамінами в зовсім новому світлі.

Статеві метаморфози

Метаморфоза чуже слово яке означає „переміни". Декотрі жінки виказують вже дуже вчасно не лише ціхи чоловічого характеру, але також своєю зовнішною будовою нагадують мущин. Знаною загально є справою, що у многих жінок виступають ті чоловічі ціхи в старості, після цілковитого закінчення місячного циклю. В однім і другім припадку причиною є перевага чоловічих статевих гормонів. Або є знані припадки, коли під впливом хворобливих змін в яєчнику (гузи) чоловічі гормони беруть у жінки верх. Жінка така набирає чоловічих ціх: в неї виростає борода а лице набирає чоловічих чертів. Після усунення гуза, всі ці об'яви уступають. Врешті кілька прикладів статевих метаморфоз у звірят. Якщо у самця морської свинки усунути ядра і вщіпити ти під шкуру яєчники самички, свинка набирає всіх ціх самички. Якщо самичці канарка впорскувати статеві гормони самця, вона зачинає як самець співати та залицятися до другої самички. Вагітні щуриці родять різне потомство, залежно від того чи діємо на них гормонами самця чи самиці.

Лікування статевими гормонами

Лікування статевими гормонами має нині в медицині дуже широке примінення. В першу чергу є це можливе завдяки можливости їх штучної хемічної продукції. Вистачить згадати, що як хотіти б узискати 100 грамів природньої фолікуліни треба би до цього ужити яєчники з двох міліярдів свиней. Для 100 грамів андростерону треба би убити один мільйон биків. На щастя, справу витворювання статевих гормонів полагоджується в безкровний спосіб в хемічній лябораторії. Має це вплив також на зміну способів примінювання гормонів для цілей лікування. Місто примінювання давніше застриків статевих гормонів, вщіплюється нині під шкуру кристалики **хемічно** чистих гормонів. Метода значно доцільніша зглядно дешевша і простіша від методи відмолоджування проф. Воронова, який як відомо перещіплював під шкуру статеві залози малп. Не слід тут говорити чи там писати, про усі ці недуги та справи при яких нині примінюються статеві гормони. Згадати але треба про спроби лікування статевими гормонами вередів шлунка, пістряка грудей, та простати. Треба при тому згадати, що в деяких припадках примінюємо у жінок чоловічі, у чоловіків жіночі статеві гормони.

(Кінець буде).

ОБОРОНЦІ КОРЕЇ В ПРОТИНАСТУПІ

(Докінчення зі стор. 1.)

кріплень. Положення використовують оборонці та переходять до місцевих протинаступів. Стверджується, що південно-корейські війська боряться тепер під безпосередніми наказами ген. Волкера, який заявив, що часи відступу вже минули і оборонці тепер намагаються вдержати зайняті позиції аж „настане час" до протинаступу. Стверджується, що на східній ділянці фронту комуністи знову широко застосовують тактику інфільтрації, — користаючи з пригожого до такого ведення війни лісисто-гористого терену. Силу ворога на цьому фронті оцінюється на приблизно 22,000 вояків. Розвідка стверджує, що червоні одержали наказ здобути порт Пусан, головну базу американського і союзницького постачання, за всяку ціну. Проте, протягом вчорашнього дня до замітніших фронтових дій приходило тільки на східному побережжі. На інших ділянках фронту було відносно спокійно, хоча спостережено цілий ряд ворожих рухів та перегрупування ворожих військ, видно, до нових завдань. Тільки на півдні червоні продовжували шукати „слабого місця" в лінії оборонців, але за кожним разом платили за ці проби новими втратами і відступали.

ЕВРОПЕЙСЬКА АСАМБЛЕЯ ПІДДЕРЖУЄ ПЛЯН СПІЛЬНОЇ АРМІЇ

Страсбурґ, 29. серпня. — Европейська Дорадча Асамблея, що разом з Комітетом Міністрів творить Европейську Раду, прийняла вчора більшістю 69 голосів проти 19 та при 2 здержаних конкретний плян створення найвищої европейської оборонної влади та змагань до створення спільної европейської армії. Плян, що його в загальному представив і гаряче піддержував Винстон Чорчил, був сконкретизований та поставлений під голосування на пропозицію колишнього французького премієра Поля Рейно. Ухвала матиме практичну вартість тільки тоді, як її приймуть уряди тих країн, що належать до Ради. Проти пропозиції були британські лейбуристи.

МАЛІК НЕ ЗАПРОСИВ ЦІЯНҐА НА ПРИЙНЯТТЯ

Лейк Соксес, 29. серпня. — Совєтський представник в Раді Безпеки, Я. А. Малік, що на закінчення свого предсідництва в Раді Безпеки ОН, влаштовує завтра прийняття у Валдорф Асторія, не запросив на нього національно-китайського представника д-ра Ціянґа. Д-р Ціянґ, як був предсідником Ради в січні, не просив Маліка.

НОВІ ВТІКАЧІ ПРИЇХАЛИ ЛОДКОЮ З ЕВРОПИ.

Бостон. — Девятдесять чотири втікачів приїхали з Европи лодкою до Америки, щоб рятуватися перед большевицькою неволею, одначе при вступі сталася їм пригода. Їх судно зударилося з іншим серед мряки. Між втікачами є латиші, естонці й поляки. Їх забрали до іміґраційної станції. Урядовці висловлюють сумнів, чи вони дістануть право азилю в ЗДА.

КОРЕЙСЬКІ ЧЕРВОНІ ЗАКИДУЮТЬ „ВАРВАРСТВО" АМЕРИЦІ

Лейк Соксес, 29. серпня. — Правдоподібно для пропагандивного послаблення страшних фактів камуністичного варварства на фронті в Кореї, зокрема жорстокого вбивства американських полонених, комуно-корейський маріонетковий уряд звернувся до Ради Безпеки, протестуючи проти — „американського варварства" в корейській війні. В комуністичному протесті брешеться, мовляв, американці виконують налети на цивільне населення, — при чому вже мало згинути 6000 осіб.

КАНАДА ЯК ЦІЛЬ АТОМОВИХ БОМБ.

Торонто. — Міністер оборони Брукі Блакстон обговорював між ін. можливість нападу Росії на Канаду атомовими бомбами. Він каже, що Росія має літаки, подібні до американських літаків марки Бі-29, які можуть перевезти бомбу до Канади. Питання тільки, чи Канада має такі осередки, щоб напасник міг позволити собі на покриття коштів такої бомби. Якщо Росія має вже атомову бомбу у відповідній кількости, то вона може кидати їх на Канаду. Тому населення повинно бути приготоване на несподіванку.

ГОЛОВА АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕҐІОНУ ЗА ОСТОРОГУ ДЛЯ РОСІЇ.

Вашинґтон. — Краєвий Командант Американського Леґіону Крейґ вийшов з домаганням, щоб Злучені Держави прийняли засаду, що нова аґресія якого-небудь сателіта буде „знаком для наших бомбардувальників, щоб вони пустилися шляхом до Москви". Це сказав він у промові по радіо, як „головний речник Американського Леґіону". Він теж вийшов з домаганням, щоб країни з Пляну Маршала припинили торгівлю між Совєтами і їхніми сателітами. З інших домагань замітна є рада, щоб Америка скасувала договір з Ялти „і кожний договір, який ми заключили зі Совєтами, бо Росія поламала 68 договорів з нами".

ПАПА ПАЛОМНИКОМ. — Папа Пій XII. прилучився до тисячів інших звичайних паломників, щоби в цьому Святому Році досягнути відпущення гріхів. На фото Святий Отець розгорнув руки, закінчуючи своє паломництво та вийшовши з базиліки св. Петра в Римі

РОМАНТИЧНЕ СХОПЛЕННЯ ПРИЧИНОЮ ВИЇМКОВОГО ПОЛОЖЕННЯ НА КРЕТІ

Атени, 29. серпня. — Любовна запальчивість та ініціятива одного грецького молодця стала причиною проголошення урядом виїмкового положення на частині території острова Крети. Діло в тому, що молодий, 22-літній член родини Кефалюґаніс, закохався — „на смерть" в такій же молоденькій красуні з другої родини. — Між цими двома родинами вже від віків існувала непримирена ворожнеча. Не бачучи жадних виглядів на здобуття дівчини легальним способом, молодець викрав її і обоє скриваються в горах. В міжчасі між родинами і їх приятелями дійшло до загострення, що в кожній хвилині грозить вибухом серіозних заворушень. Батько схопленої дівчини конферував вчора з премієром Венізельосом і міністром публичного ладу, у висліді чого й проголошено виїмкове положення.

ПОШУКУВАННЯ

ЮЛІЯ з Лозів ДУБИЦЬКА пошукує кревних і знайомих. Адреса:

JULJA DUBYCKA
1103 N. Hoyne Avenue,
Chicago 22, Ill.

Ділимося з Вп. Громадянством сумною вісткою, що наша найдорожча Дружина, Сестра і Сестрінниця, бл. п. **ЛЮБА ДЗУЛЬ з Вишневських**, голова Союзу Українок з Фельдкірх, заснула в Бозі в неділю, дня 13. серпня 1950 р., проживши 46 років, в таборі Ляндек, Тироль, Австрія.

Прохаємо о молитви за спокій душі Покійної.

Василь Дзуль, муж.
Олексин Аліня, сестра.
Олексин Андрій,
Ігнат Стахій,
Ігнат Іван,
Ігнат Олена,
вуйки.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МЕНВІЛ, Р. АЙ. — Повідомляємо членів Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, що триквартальні збори відбудуться в неділю, 3. вересня, в год. 2. попол. Обовязком всіх членів є прийти на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. — *Уряд.*

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 8. серпня 1950 р. померла **ЮЛІЯ ЛОТИНСЬКА,** членкця 101 відділу У. Н. Союзу в Експорт, Па.

Покійна родилася в Тухлі, Західна Україна, в 1884 р. Полишила в смутку мужа Филипа і 8 дітей: Михайла, Івана, Сару, Юлію, Анну, Марію, Петра і Филипа, та 11 внуків.

Похорон відбувся з гр.-катол. церкви. Тлінні останки поховано на цвинтарі в Export, Pa. — В. Й П.! Секр.

Дня 18. серпня 1950 р. помер нагло в 63. році життя член від. 91 У. Н. Союзу

МИКОЛА ЛИХІЦЬКИЙ.

Покійний походив зі села Карманичі, пов. Перемишль. Полишив у смутку жену Марію та сина Володимира і доньку Стефанію, подр. Едилонґ, а теж сестру Емілію та братанича М. Лихіцького. Поховано Покійного на українськім цвинтарі Преч. Діви Марії в McKees Rocks, Pa. — В. Й. П.!

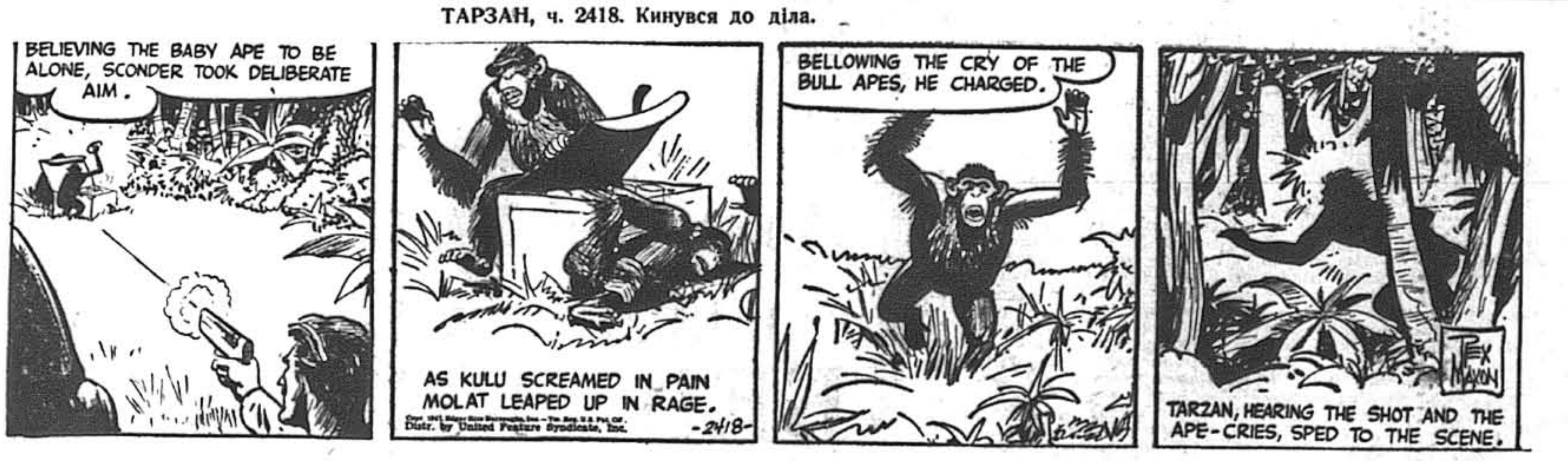
В. Рудавський, секр.

BROOKLYN, N. Y. — З нагоди 6-тої річниці смерти капітана **ІВАНА ЗАБЛОЦЬКОГО**, убитого у Белгії в боротьбі з Гітлерівською армією, відбудеться **БОГОСЛУЖЕННЯ І ПАНАХИДА** в церкві Сош. св. Духа у Брукліні, Н. Й., у **СУБОТУ**, дня 2-го **ВЕРЕСНЯ** (September), о 9. годині рано.

Проситься краянів, приятелів та членів Тов. Запорозька Січ, від. 325 У. Н. Союзу взяти участь.

ЗАБЛОЦЬКИЙ І РОДИНА.

ТАРЗАН, ч. 2418. Кинувся до діла.

Скондер думав, що малпяча дитина тільки сама. Він дбайливо прицілив кріс.

Коли Кулу заскомлів з болю, Молат підскочив з люті.

Видавши оклик малпячого бика, він пустився наперед.

Тарзан почувши вистріл і малпячі оклики, поспішив на місце.